

A BUDAPESTI GÁZELLÁTÁS FEJLESZTÉSE

Az energiahordozók iránti kereslet és a világpiaci árak gyors emelkedése mindenütt fokozottan előtérbe állította a legjobb és leghatékonyabb energiateljesítmények keresését, az energiateljesítmény és az energiateljesítmény és az energiateljesítmény részleges átalakítását. Ezért energiateljesítmény feladataink meghatározása már első közelítésben is felveti, hogy a különböző energiahordozók legcélszerűbb felhasználási területeit kijelöljük, és a közgazdasági szabályozáson kívül előírásokkal is biztosítsuk ennek végrehajtását. Az optimalizálás természetesen csak teljes körű — a szakma szempontjai mellett a közlekedési, környezetvédelmi stb. tényezőket is figyelembe vevő — elemzésen alapulhat. A bizonyos mértékig új energiateljesítmény helyzetben is nyilvánvaló, hogy a szénhidrogének, de mindenekelőtt a földgáz fokozott felhasználása és gyors ütemű terjesztése továbbra is elsősorban Budapesten indokolt. Az országos energiateljesítmény és a lakosság jelentékeny része itt összpontosul, és a hőszükség is itt a legnagyobb.

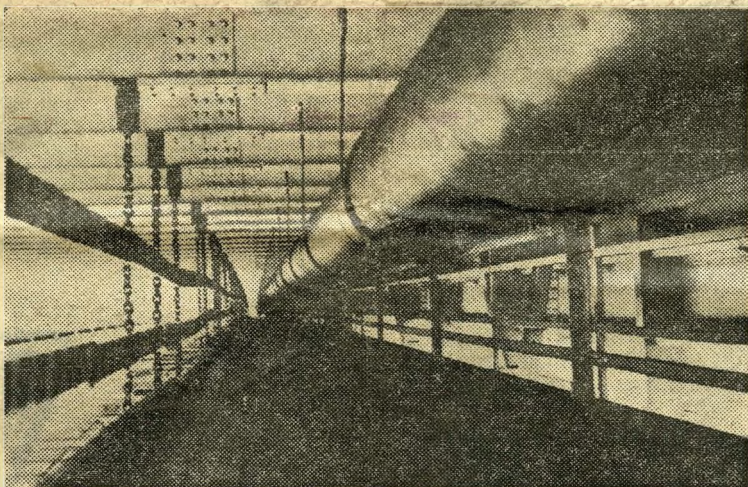
Gyorsan nő a felhasználás

Ezt az elmúlt évek gyakorlatában érvényesíteni is lehetett,

annak ellenére, hogy az ún. kihasználási óraszám, a lekötött, illetve ténylegesen kihasznált órai teljesítmény és az ehhez tartozó földgáztömeg nem a legkedvezőbb. Ténylegesen tehát — bizonyos mértékig a helyi, illetve vállalati érdekekkel

ket. A következő ötéves tervben hasonló módon, de a növekvő igényeket kielégítve kell teljesíteni ezt a feladatot.

Az 1976—1980-as évek gazdasági feladatai ma még a tervezés stádiumában vannak. A tervező szervek elvi álláspontja

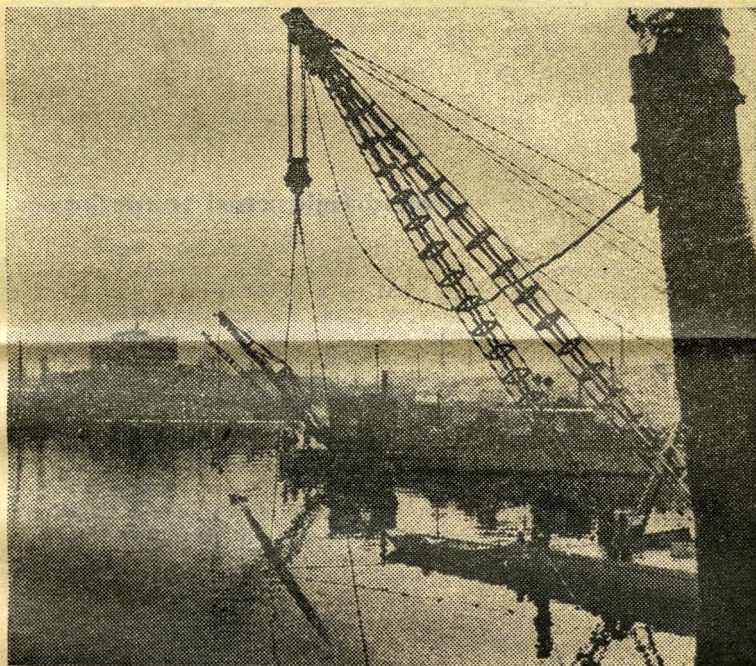

Erzsébet-híd alatti csőfektetés

szemben is — érvényesíteni lehetett az együttműködő felek (NIM, Fővárosi Tanács, OEGH, OKGT, Fővárosi Gázművek) helyes felismerése és megfelelő megegyezései, illetve kapcsolatai alapján a társadalmi érde-

és a már kialakított — bár még természetesen ideiglenes — adatok szerint a szükséges gáz-teljesítmény és -menyiség, valamint az annak gazdaságos felhasználásához szükséges anyagi eszközök zöme is biztosítva lesz. E feltétlenül kedvező helyzet és jelek ellenére meg kell említeni, hogy a pénzügyi feltételek megteremtése — még ha bármennyire idejében történne is — nem jelent önmagában garanciát a realizálásra.

A gázszakma anyagbeszerzési nehézségei (cső, gázmérő, készülék, nyomásszabályozó stb.) az utóbbi időben fokozódtak, különösen a devizaigényes szerelvények, anyagok, berendezések esetében. A beszerzési és szállítási bizonytalanság és az egyes beruházások, fejlesztések befejezésének elhúzódása a készletek növekedéséhez vezet. Mégis nyilvánvaló — és meg is fogalmazott — népgazdasági érdek a készletnövekedési folyamat fékezése, illetve a készletek optimális szintjének kialakítása. Ez azonban az előbbiekben említett problémák miatt ma még inkább csak cél és elvárás, mint tényleges helyzet. Mindemellett több más, főleg a munkaerő-gazdálkodásra és az anyagi ösztönzésre várha-

Gubacsi út, vízalatti csőfektetés

(Folytatás a 20. oldalon)

A budapesti gázellátás fejlesztése

(Folytatás az 1. oldalról)

tó előírás is jelzi, hogy az V. ötéves terv során szigorúbb és takarékosabb gazdasági feltéte-

lek között kell a feladatokat megoldani.

A vezetékes gázellátás fejlődése Budapesten eddig is rendkívül dinamikus volt. Ezt mutatják a táblázat adatai is.

A főváros gázellátásának fejlődése és jelenlegi helyzete

	1960	1965	1970	1975 (terv)	Növekedés %-ban 1975 1960
Vezetékes gázszolgáltatás (billió Kcal/év)	0,9	2,1	6,7	10,3	1144
Vezetékes gázzal ellátott lakások (ezer db) földgáz:	0	0	16	113	
városi gáz:	238	290	321	282	
összesen:	238	290	337	395	166
Gázzal fűtött lakások száma (ezer db)	0,2	8,9	79,5	156	1975 100=1752 1965
Vezetékes és propán- bután gázzal ellátott lakások az összes lakás %-ában:	52,0	59,1	65,5	72,3	139
Földgázfelhasználás (millió m ³ /év)	24	102	640	1200	

A lakosság, a kommunális és egyéb intézmények, valamint az ipar érdeklődése a gázhasználat iránt továbbra is jelentős. A fűtőolaj-ellátás várható nehézségei, az olajkályhák árusításának korlátozása bizonyára még élénkíti a keresletet az V. ötéves terv idején. Az energiaszolgáltatás hatóságok a kijelölés és engedélyezés során előnyben részesítik — legalábbis a szénhidrogénekben belül — a földgázt. Ennek megfelelően a IV. ötéves tervet záró ez évi munkánk mellett figyelmünket már hosszabb idő óta az V. ötéves terv előkészítésére fordítjuk. Különösen a párt XI. kongresszusa és annak határozatai helyezték előtérbe ezeket a feladatokat. Továbbra is abból indulunk ki, hogy mindent megelőzően a lakosság közvetlen és közvetett kiszolgálása a legfontosabb teendő.

A legfontosabb feladatok

A gázellátás fejlesztését továbbra is a földgáz fokozódó felhasználásával kell megoldani. Az évi növekedés üteme 6—8% körül lesz. Új fogyasztók bekapcsolására is törekedni kell, oly módon, hogy a nyári völgy- és a téli csúcsgazdaság fejlesztése ne növekedjen műszakilag elviselhetetlen határig. (Természetes, hogy a probléma csak a fogyasztás oldaláról nem oldható meg kielégítően. A földgáz tárolásának megoldása mindinkább a közeljövő követeleményévé válik.)

Folytatni kell, a korábbihoz képest jelentősen növekvő ütemben, a városi gázzal földgázzal való átállítást. Míg a IV. ötéves terv során kerekén 50 ezer fogyasztó átállítására került sor, az V. ötéves tervben 100 ezerrel számolunk (Zuglói, Óbuda, Angyalföld, Rózsadomb, az Alkotás utca környéke, Józsefváros, Soroksári út, Újpest).

A csak vezetékes gázra számított telítettség mutató 56,6% (a propán-bután gázzal együtt 72,3%). A földrajzi megoszlás rendkívül egyenetlen. Érthető okokból a belső területeken nagy (I. kerület 88,1%, V. kerület 88,3, VI. kerület 88,9), a külsőkben csekély az aránya (0,3—33,7). A fővárosnak ezek a

területei csak az átlagosnál nagyobb fejlesztés árán kapcsolhatók be az ellátásba.

(Egy új fogyasztóhoz 4—5 szór olyan hosszú közterületi csőhálózatot kell kiépíteni, mint a város belső részein.) Az országos adatokhoz képest mégis még mindig kedvező ez, és nemcsak a gazdasági, hanem a társadalmi és politikai szempontok is azt követelik, hogy ha csak fokozatosan is, de újabb területeket vonjunk be a gázellátásba. A Fővárosi Tanács VB határozatainak megfelelően erre elsősorban a III., XI., XIV., XVII. és XX. kerületekben kerül sor.

Az V. ötéves terv során 80 ezer új gázfogyasztóval és közel 40 ezer új fűtési fogyasztóval számolunk.

Az ellátási biztonság javítása érdekében évi 30—40 km gázvezeték cseréjére és 40—55 km bővítésére kerül sor. 1960-ra alapvetően megjavulnak a gázellátás közterületi feltételei. A háztartásokban a földgázzal ellátott területeken gyakorlatilag az összes igény kielégíthető lesz. Igaz viszont, hogy a várható fejlődés ellenére sem oldódnak meg ilyen színvonalon az ún. csatlakozó és épületen belüli fogyasztói vezetékek problémái. Ez mindenekelőtt a háztulajdonosok anyagi erejétől és szándékától, valamint a szerelőkapacitások bővülésétől függ. 1960-ban még jelentős lesz a városi gázterület, de az ellátás színvonala — kisebb körzetek és szakaszok kivételével — itt is lényegesen javul.

A gázszolgáltatás érzékeny pontja a csúcsok csúcsa, a tartósan hideg téli vasárnapokon 10—14 óra közötti idő. A lényeges javulás erre is vonatkozik. Igaz viszont, hogy több negatív hatás szerencsétlen egybeesése sem zárható ki teljesen. Ez nyilván átmeneti ellátási zavarokat okozhat, de részben az országos és a fővárosi rendszer tartalékaival, részben pedig hatósági beavatkozással a mainál könnyebben lesz áthidalható.

A város arculatát alakító nagy munkákhoz, mindenekelőtt a lakásépítéshez és a közlekedés fejlesztéséhez szinte mindenütt kapcsolódó munkáink vannak. Kiemelkedően

fontosnak tartjuk ezeket. Nyilvánvaló, hogy egyetlen lakás átadása sem késlekedhet a gázellátásba való bekapcsolás elmaradása miatt.

A feladat megoldására felvagyunk készülve, mégis megfontolandónak, sőt gazdaságilag és műszakilag sürgősen megvizsgálandónak és eldöntendőnek tartjuk, hogy azokban a távhőellátásba bevont, nággyári elemekből készült lakásokban, amelyekben mindössze a tűzhely az egyetlen — (és az egyetlen lehetséges) — gázberendezés, érdemes-e kiépíteni a gázellátó rendszert.

Tovább kell javítani a biztonságos gázhasználat feltételeit. Nemcsak a gázgyárak és szállító-elosztó berendezések, hanem a háztartási készülékek felülvizsgálatát is gyakoribbá és alaposabbá, a védelmi berendezéseket pedig általánosabbá kell tenni.

Még mindig sok a jogos panasz a gázkészülékekre. Arra törekszünk, hogy a gyártó vállalatok visszajelzéseinket felhasználva javítsák gyártmányaik minőségét.

A növekvő szerelési feladatok, különösen pedig a földgázátállítás, a gázfűtés elterjedése és az egymillió készüléken és több mint 2000 km vezetéken jelentkező üzemzavarok nemcsak teljesen igénybe veszik a Gázművek kapacitását, hanem — különösen ősztől tavaszig — jóval meg is haladják azt. Ezért egyrészt a szakemberképzésben igyekszünk minél előbbre jutni (176 szakmunkást képeztünk ki az utóbbi időben, és jelenleg 186 ipari tanuló van), másrészt újabb szerelőszolgáltató vállalatok bevonására törekszünk.

Igyekszünk javítani fogyasztóink kiszolgálásának színvonalát. A Fővárosi Gázművek vállalat is nem hatóság. A gázszolgáltatás azonban jogilag is, ténylegesen is veszélyes tevékenység. A gáztervny és végrehajtási utasításai a Gázműveket teszik felelőssé a biztonságért. Az emiatt végzett munkák (tervfelülvizsgálat, MEO, készülékellenőrzés stb.) és a földgázellátással kapcsolatos több irányú szolgálat, de sajnos egy esetben nem megfelelő felkészültségű dolgozók magatartása kelti a „hatóság” benyomását. A vállalat dolgozóinak mind nagyobb többsége munkájával bizonyítja, hogy tevékenységét szolgálatnak és szolgáltatásnak, nem pedig hivatalnokkodásnak tekinti.

A IV. ötéves tervre kialakított szabályozó rendszer feltételei között a vállalat egyensúlyban volt, illetve van. Ennek köszönhető, hogy dolgozói létszáma és vele a legmegbízhatóbb, és sürgős vagy veszélyes feladatoknál legutóképebb saját gárdája növekszik. Az V. ötéves terv során ennek megőrzését és szolid fejlődését szolgáló szabályozó rendszer biztosíthatja a további előrehaladást.

Az energiával — közte a gázzal — való takarékoság nem valószínűsíthető meg egyszerűen korlátozásokkal. Bár ez a módszer is szükséges, túlzott alkalmazása más területeken károkat okozhat. Keresni kell tehát a felhasználás leghatékonyabb módjait. Megfelelő propagandával meg lehet szerezni a fogyasztók támogatását a csúcsok csökkentésén kívül a mindenki számára anyagilag is előnyös takarékosághoz is.

Budapesten közel 1,2 millió embert érint a gázellátás. A gáz részaránya az energiaellátásban gyorsan növekszik. A Fővárosi Gázművek 3300 dolgozója arra törekszik, hogy a panaszok csökkenjenek, és a műszaki szolgáltatási színvonal növelésével, a jelölt időpontok betartásával, a jogosan elvárható udvariassággal és gondossággal végzett munka általánossá váljon.

STADINGER ISTVÁN
a Fővárosi Gázművek
vezérigazgatója

Ganz-MAVAG fogadóállomás